

altid her i Landet bør gaae ud. Jeg skal forøvrigt ikke med Hensyn til de Beregninger, som have foreligget mig ved at vurdere dette Forslags fiske Betydning, videre opholde det ærede Thing paa Sagens nuværende Standpunkt; da jeg ikke har brugt mine Tal som Argumenter for at faae Forslaget afskilt, men kun for at antyde i Modsetning til hvad den ærede Forslagsstiller har fremført, at der dog kunde være Tvivl om, hvorvidt dette Forslag i fiske Henseende var fordeeltigt for Statskassen, saa skal jeg blot indskrænke mig til nu at udtale, at de Tal, som have foreligget mig, til ligemed alle fornødne Oplysninger, naturligvis i sin Tid ville være tilgængelige for det Udvalg, som sandsynligvis vil blive nedsat, og da vil det vise sig, hvorvidt disse Calculer, foruden at være relativt rigtige, ogsaa ere absolut rigtige. Den ærede Rigsdagsmand for Københavns 5te Valgkreds (David) yttrede Tvivl, om jeg ikke, foruden at tage Hensyn til Fæsternes Lary, ved at disse kunne vente i saa lang Tid med Capitalbetalingen, ogsaa burde tage Hensyn til Statens Risiko, ved kun at modtage som Kjøbesum en Forskrivning, lydende paa den fulde Værdi. Det er vel saa, som den ærede Rigsdagsmand har bemærket, at det altid er forbundet med Risiko for Staten at sælge Noget uden contant Betaling, isærdeleshed naar Forskrivning i saa lang Tid forbliver uopsigelig, som her vil blive Tilfældet; men jeg maa bede bemærket, at det ligger i Sagens Natur, at den Kjøbesum, hvorfor der her meddeles Forskrivning, aldrig vil blive den fulde Værdi i fri Handel og Wandel, og det udtaler jeg uden alt Hensyn til, hvorledes denne Sag vil blive ordnet, alene af den Grund, at Rescript af 1ste Juli 1846 allerede har givet et Kongeligt Tilfagn om, at Staten, for at see denne Sag ordnet, vil opgive en Deel af Bøndergodsets Værdi paa de Kongelige Domainer, hvorfra nu ingen Lovgiver kan komme bort. Naar der spørges, om denne Forskrivning, der saaledes afløser Kjøbesummen og lyder paa en Sum, som er mindre end Fæstegodsets Værdi i fri Handel og Wandel, ikke ved at udstaae i lang Tid kunde tabe saa betydeligt i Værdi, at Staten kunde blive brøstholden derved, saa troer jeg, at man

ikke behøver at nære stor Frygt derfor; thi, hvorledes er vel Forholdet nu, og hvorledes bliver Forholdet mellem Staten og den Kjøber, om hvis Forskrivning der her er Spørgsmaal? Det bliver accurat, som det var før, Fæsteren vedbliver at sidde for de samme Afgifter som hidtil, og der er da ingen Anledning til at antage, at han skulde mere forsømme den Eigendom, som er bleven hans frie Selveiendom, end det Sted, han hidtil har havt til Fæste (Hør!) — der er ingen Anledning til at antage, at Staten skulde være mindre sikker med Hensyn til Capitalværdien af dens Fæstegods, fordi den Forskrivning, som udstedes derfor, først er opsigelig, efter en længere Periode. Hvorledes vil Forholdet t. Ex. stille sig, naar Fæsteren dør? Det vil stille sig saaledes, at Staten uden videre kan opstige Capitalen og strax sælge Gaarden til hvem den vil. Kort sagt, Staten har fuldkommen fri Dispositionsret i saa Henseende, kun er den naturligvis, saalænge Fæstevangen ikke er ophævet, nødt til enten at sælge eller bortfæste Gaardene, kan ikke nedlægge dem eller drive dem for egen Regning; men dette vil Staten heller ikke gjøre. Jeg troer saaledes ikke, at der er nogen synderlig Udigt til, at Staten herved skulde være udfat for væsentlige Tab, ikke engang om det Tilfælde skulde indtræffe, at Landeieendommene skulde dale betydeligt i Pris, tvertimod hvad der hidtil har været Tilfældet, men jeg har tilstrækkelig Grund til at udtale, at det mindre er Hensynet til at forøge Statens Sikkerhed end Hensynet til at komme Fæstebondens naturlige Tilboielighed til at frigjøre sin Eigendom for en temmelig stor Panteforskrivning imøde, som har bevæget mig til at foreslaae et Tillæg til § 5, hvorved jeg troer, at Die-medet vil kunne opnaaes paa en aldeles simpel Maade.

Tscherning: Det, som har bragt mig til at begjere Ordet i denne Sag, var en Misforstaaelse, som jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg (Hansen) har gjort sig skyldig i med Hensyn til Opfattelsen af de 2 Sager, som han har sat ligesover for hinanden; og da det forekommer mig at være vigtigt, at en Udtalelse fra dette Sted netop om denne Sag fra det første Dieblif staaer